

Activating agricultural and tourism specializations through Center of Taste

Module 6

Sales from the Yard (farm)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

6. Sales from the Yard (Farm)

6.4. Živočíšne produkty - podmienky predaja z dvora vo vybraných štátoch EÚ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

6.4.1. Všeobecná legislatíva

V porovnávacej štúdii č. 5.395 Parlamentného inštitútu (2020) sa uvádza, že predajom potravín živočíšneho pôvodu z dvora sa v Českej republike zaoberá najmä § 27a veterinárneho zákona, ten umožňuje v malých množstvách predávať menšie živé zvieratá, čerstvé mäso z týchto menších zvierat, nebalené čerstvé vajcia z vlastného hospodárstva, med a iné včelie produkty a, so súhlasom krajskej veterinárnej správy pri splnení osobitných hygienických podmienok, surové mlieko a surovú smotanu. Toto ustanovenie umožňuje predaj potravín v miernejšom režime, napríklad bez potreby schválenia alebo registrácie v súlade s veterinárnym zákonom.⁵ V závislosti od typu poľnohospodárskeho produktu môže ísť o priamy predaj spotrebiteľov vo vlastnom hospodárstve, v tržnici alebo na trhovisku, prípadne do miestneho maloobchodu (§ 27a ods. 1 veterinárneho zákona).

Aj malé farmy využívajú modernú techniku

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

6.4.2. Podmienky predaja vo vybraných štátoch EÚ

6.4.2.1. Česká republika

Zákon 166/1999 Zb. o veterinárnej starostlivosti (ustanovenie § 27a) a vyhláška č. 289/2007 Zb. o veterinárnych a hygienických požiadavkách na živočíšne produkty, ktoré nie sú upravené priamo použiteľnými predpismi Európskych spoločenstiev.

V tejto vyhláške sú stanovené podmienky distribúcie malých množstiev produktov pochádzajúcich z hospodárstva chovateľa.

Pre jednotlivé kategórie produktov sú stanovené nasledujúce podmienky:

Haly na výkrm kuracích brojlerov, ČR

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Čerstvé hydinové mäso

Maximálna ročná produkcia živých zvierat 2000 ks moriek, husí alebo kačíc, alebo 10000 ks ostatnej hydiny.

Za malé množstvo, ktoré je možné predat' konečnému spotrebiteľovi v hospodárstve, najbližšom trhovisku alebo tržnici či v miestnom maloobchode je považované neporcované mäso z najviac 10 kusov moriek, 35 kusov husí, 35 kusov kačíc a 35 kusov ostatnej hydiny predávaných alebo dodávaných v priebehu jedného týždňa . Mäso nesmie byť ďalej distribuované a je určené po tepelnej úprave na spotrebu v domácnosti spotrebiteľa.

Čerstvé králičie mäso

Chovateľ, ktorý chová králiky v malom, môže predávať alebo dodávať neporcované čerstvé králičie mäso v malých množstvách za podobných podmienok ako čerstvé hydinové mäso, tj najviac 35 ks týždenne.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Zverina

Užívateľ poľovného revíru alebo účastník lovu môže predávať alebo dodávať ulovenú voľne žijúcu zver v koži alebo perí, v malých množstvách priamo konečnému spotrebiteľovi, alebo do maloobchodnej predajne, alebo do maloobchodného miesta určeného na zaobchádzanie so zverou, prípadne na najbližšie trhovisko alebo tržnicu v prípade drobnej zveri, ktorá ju predáva priamo konečnému spotrebiteľovi.

Za malé množstvo zveri, určené na predaj (dodanie) sa považuje 5 kusov veľkej voľne žijúcej zveri a 35 kusov drobnej voľne žijúcej zveri za týždeň, najviac však 50 % užívateľom poľovného revíru ulovenej zveri v jednej poľovnom revíre za rok, pričom týchto 50 % nesmie prekročiť 120 kusov veľkej voľne žijúcej zveri a 400 kusov drobnej voľne žijúcej zveri. Zver nesmie byť ďalej distribuovaná a je určená po tepelnej úprave na spotrebu v domácnosti spotrebiteľa.

Všeobecne sa na prípadné porážky jeleňovitých zvierat vzťahujú rovnaké podmienky ako na porážky hovädzieho dobytká mladšieho ako 72 mesiacov.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ryby

Chovateľ môže živé ryby alebo iné živočíchy pochádzajúce z akvakultúry predávať v malých množstvách priamo spotrebiteľovi vo svojom hospodárstve, alebo uvádzať čerstvé produkty rybolovu na trh pri poskytovaní stravovacích služieb v mieste hospodárstva

Za malé množstvo živých rýb alebo iných živočíchov akvakultúry sa považuje také množstvo živých rýb alebo iných živočíchov akvakultúry, ktoré zodpovedá bežnej dennej spotrebe týchto živých rýb alebo iných živočíchov akvakultúry v domácnosti daného spotrebiteľa.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Surové mlieko

Surové mlieko a surová smotana sa nesmú uvádzať do obehu na priamu ľudskú spotrebu s výnimkou ich predaja v mieste výroby priamo konečnému spotrebiteľovi alebo prostredníctvom predajného automatu priamo spotrebiteľovi na spotrebu v jeho domácnosti, a to v malých množstvách (priamy predaj surového mlieka").

Za malé množstvo surového mlieka a surovej smotany, určeného na priamy predaj jednému konečnému spotrebiteľovi, sa považuje také množstvo tohto mlieka, ktoré zodpovedá obvyklej dennej potrebe tohto mlieka v domácnosti daného spotrebiteľa.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Čerstvá vajcia

Čerstvá vajcia, ktoré sú predmetom priameho predaja chovateľom konečnému spotrebiteľovi, a to v malých množstvách v jeho vlastnom hospodárstve, v tržnici alebo na trhovisku, alebo dodávané do miestneho maloobchodu, nesmú byť ďalej uvádzané do obehu.

Za malé množstvo čerstvých vajec predávaných priamo konečnému spotrebiteľovi (v hospodárstve alebo na trhu alebo tržnici) sa považuje najviac 60 vajec jednému konečnému spotrebiteľovi, za malé množstvo čerstvých vajec, ktoré môžu byť predmetom jednej dodávky týchto vajec chovateľom do maloobchodnej predajne, sa považuje najviac 600 vajec. vajec/týždeň.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Včelie produkty

Za malé množstvo medu, určeného na predaj chovateľom v domácnosti chovateľa, hospodárstva chovateľa, v tržnici alebo na trhovisku priamo spotrebiteľovi na spotrebu v jeho domácnosti, alebo na dodanie medu chovateľom do maloobchodnej predajne, sa považuje množstvo neprevyšujúce 2 tony ročne. Med je určený na spotrebu v domácnosti konečného spotrebiteľa.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

6.4.2.2. Slovensko

Otázky predaja potravín živočíšneho pôvodu upravuje bližšie zákon o veterinárnej starostlivosti. Prvovýrobcovia, ktorí predávajú prvotné produkty živočíšneho pôvodu priamo konečným spotrebiteľom alebo miestnym maloobchodom, sú povinní požiadať územne príslušnú regionálnu a potravinovú správu o registráciu každej prevádzky, ktorú ovládajú (§ 40 ods. 1 a 3 zákona o veterinárnej starostlivosti). Osobitné hygienické pravidlá predaja potravín z dvora potom stanovujú opäť nariadenie č. 360/2011 Z. z.

[nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 359/2011 Z. z.](#) Na rozdiel od prvovýroby neživočíšnych produktov je úprava predaja potravín živočíšneho pôvodu značne rozdrobená podľa druhu jednotlivých komodít podliehajúcich úprave.

Nariadenie č. 360/2011 Z. z. vymedzuje malé množstvá potravín, ktoré možno predávať z dvora, aj pre potraviny neživočíšneho pôvodu a relatívne podrobne sa zaoberá predajom mlieka. Napríklad surové mlieko je potrebné na účely predaja z dvora skladovať v teplote medzi 4 °C a 8 °C. Za týchto okolností môže mať dátum spotreby určený maximálne po dobu 48 hodín od nadojenia. Nevychladené surové mlieko však treba predat' najneskôr do 2 hodín od nadojenia (§ 4 ods. 12 a 13 nariadenia č. 360/2011 Z. z.).

Podobným spôsobom vymedzuje nariadenie č. 359/2011 Z. z. v § 7 pojem malého množstvo hydinového a králičieho mäsa z prvovýroby. § 8 nariadenia č. 359/2011 Z. z. potom upravuje hygienické požiadavky na predaj malého množstva hydinového a králičieho mäsa. Aby však išlo skutočne o prvovýrobu, musia však ísť iba o omráčené a vykrvácaním usmrtené zvieratá, ktoré sú základným spôsobom spracovávané, uchovávané a ponúkané na predaj (§ 8 ods. 3 a 4 nariadenia č. 359/2011 Z. z.).

6.4.2.3. Maďarsko

Výrobcovia ostatných produktov živočíšneho pôvodu sú podrobení prísnejším pravidlám, a môžu predávať svoje produkty iba vo vzdialenosti nepresahujúcej 40 km od ich zariadenia (§ 4 ods. 2 nariadenia č. 52/2010). Výrobcovia produktov živočíšneho sú tiež povinní sa registrovať pri územne príslušnom okresnom úrade zodpovednom za bezpečie potravinového reťazca a veterinárnu starostlivosť (§ 5 ods. 1 nariadenia č. 52/2010). Výrobcom bude v tejto súvislosti pridelené registračné číslo (§ 5 ods. 3 nariadenia č. 52/2010). Produkty živočíšneho pôvodu môžu byť podľa nariadenia č. 52/2010 uvádzané na trh iba vtedy, ak stádo pôvodu spĺňa požiadavky maďarského veterinárneho práva (§ 5 ods. 4 nariadenia č. 52/2010) a môžu v súvislosti so svojou registráciou podliehať kontrolám (§ 7 nariadenia č. 52/2010).

Čo sa týka potravín vyrábaných z pôvodného produktu, výrobca je povinný pripraviť prehľad identifikujúci výrobcu ako takého, miesto výroby produktu, jeho názov, zoznam použitých ingrediencií, dátum spotreby a teplotu skladovania (§ 6 ods. 1 nariadenia č. 52/2010). Táto požiadavka sa však nevzťahuje na prevádzku dedinských stolov pre hostí (§ 6 ods. 2 nariadenia č. 52/2010).

Impozantný maďarský stepný dobytok - atraktívne lokálne plemeno

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

6.4.2.4. Poľsko

Niektoré osobitné pravidlá týkajúce sa potravín živočíšneho pôvodu stanovuje poľský zákon o produktoch živočíšneho pôvodu (*ustawa o produktach pochodzenia zwierzęcego* - ďalej len „ppz.“). Podnik prevádzkujúci bezprostredná odbyt vo zmysle ppz. už podlieha registráciu u veterinára zodpovedného zo príslušného povetu (*powiat* - obdoba českých okresov) podľa článku 20 ods. 1 ppz. Čl. 12 ppz. obsahuje splnomocnenie pre ministra poľnohospodárstva na vydanie nariadenia na upravenie podmienok odbytu v prípadoch vyňatých z pôsobnosti nariadenie o hygiene potravín živočíšneho pôvodu.

Na tento účel bolo vydané nariadenie ministra poľnohospodárstva o veterinárnych požiadavkách pri výrobe produktov živočíšneho pôvodu určených na priamy odbyt (*rozporządzenieministrarolnictwairozwoju wsiw sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośrednio* - ďalej tiež „nariadenie o priamom odbytu živočíšnych produktov“). § 3 tohto nariadenia stanovuje množstvové limity jednotlivých produktov živočíšneho pôvodu, do ktorých ide o malá množstvo, na ktorú sa nariadenie vzťahuje.

Zimolez kamčatský na produkciu marmelád z dvora - Grabyszice Gorne

§ 6 potom upravuje maximálny týždenný objem výroby na účely priameho odbytu živočíšnych produktov. V § 4 nariadenie potom určuje konkrétne spôsoby priameho odbytu prípustné pre jednotlivé typy produktov (predaj priamo spotrebiteľovi v mieste výroby, na trhu, z pojazdných a dočasných predajných miest, prípadne do maloobchodu). K priamemu odbytu môže podľa nariadenia o priamom odbyte živočíšnych produktov dochádzať na území vojvodstva, kde dochádza k výrobe produktov, popr. na území susedných vojvodstiev, pokiaľ o mieste, čase a časovom rozmedzí takého predaja upovedomí miestne príslušného veterinára (§ 5 ods. 1 a 2).

§ 7 nariadenia stanovuje relatívne podrobné všeobecné podmienky pre priestory, v ktorých dochádza k priamemu odbytu mäsa a drobov, ktoré zahŕňajú okrem iného požiadavky na čistotu, riadnu ventiláciu, izolované priestory na čistenie a dezinfekciu nástrojov a pod. Nariadenie sa všeobecne vo zvyšku zaoberá relatívne podrobnými požiadavkami na nakladanie s jednotlivými potravinárskymi produktmi živočíšneho pôvodu.

